TEMEL DİNÎ BİLGİLER (İSLAM 2)

İSLAM VE GÜNLÜK HAYAT-2

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Neler Öğreneceğiz?

4. Kul Hakkını Gözetmek

5. Esmâ-i Hüsnâ'yı Tanıyorum

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **“Kul hakkına girmek” deyiminden ne anlıyorsunuz?**

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Kul Hakkını Gözetmek

Yüce Allah kullarına bir lütuf olarak bazı haklar vermiştir. Bu haklara **kul hakkı** denir.

Kul haklarını çiğnemenin büyük bir günah olduğunu haber veren dinimiz, kul hakkını çiğneyen kimsenin hak sahibi hakkını helal etmediği sürece affedilmeyeceğini bildirmiştir.

Kul hakkı dendiğinde hayvanların, bitkilerin ve diğer tüm varlıkların da hakları kastedilir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İnsanlar Arası ilişkilerde Kul Haklarını Gözetmek

- Müslüman her konuda olduğu gibi insan ilişkilerinde de dengeli ve adaletli olmaya çalışır.

Müslüman kendisi için istediğini diğer insanlar için de ister. Kendisi için istemediğini başkaları için de istemez.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Müslüman, her insanın yaşama hakkı olduğuna inanır.
- İslam'a göre haksız yere bir cana kıymak bütün insanlığı öldürmek gibidir ve en büyük günahlardandır.

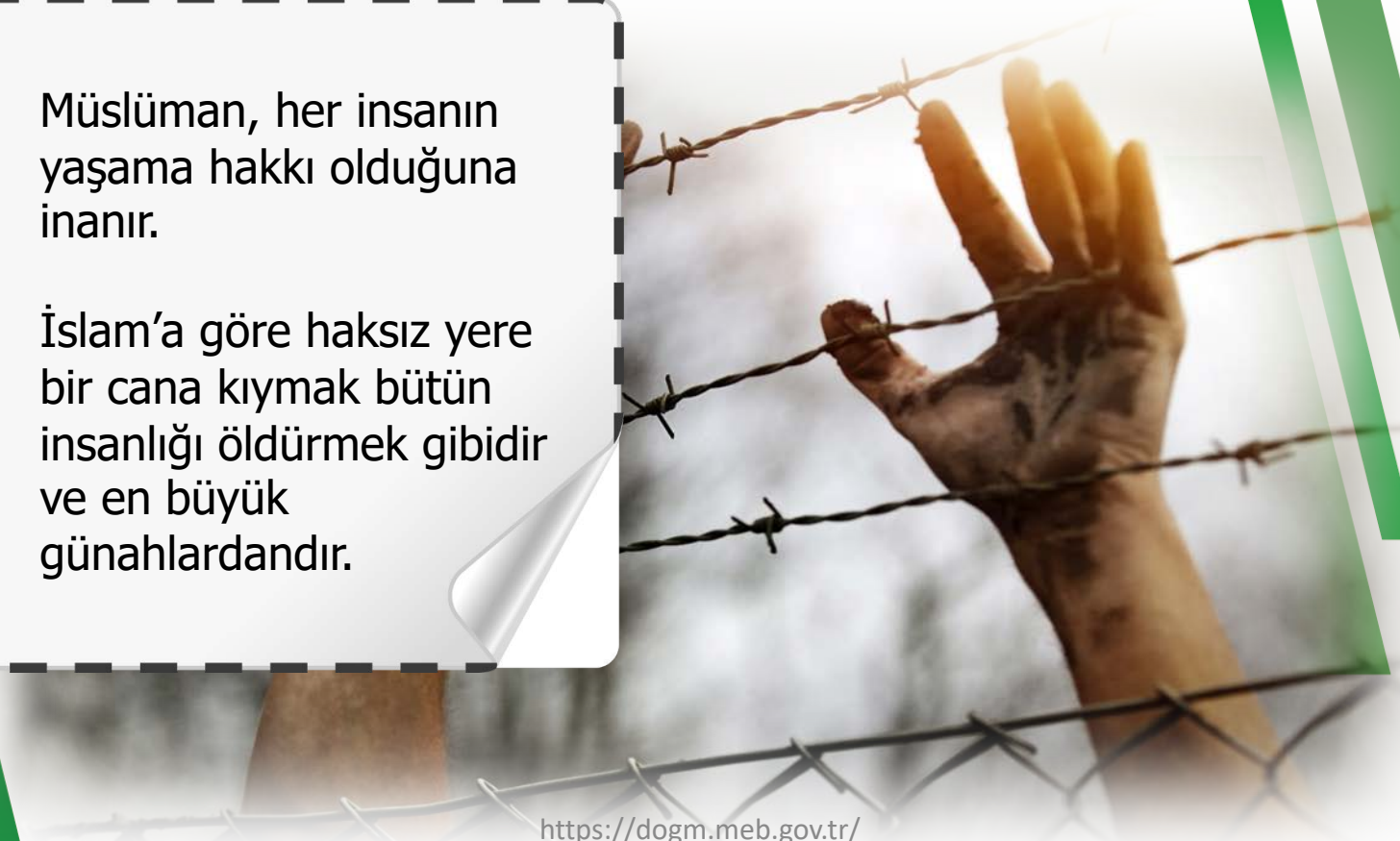

- Yaşama hakkı sadece birini haksız yere öldürmekle çiğnenmez.
- İnsanın beden ve akıl sağlığına zarar veren her türlü davranış da kul hakkına neden olur.

- Uyuşturucu, içki gibi zararlı maddeler insanlara zarar verdiği için haram kılınmıştır.

- İnsanın daha çok kazanmak için yiyecek ve içeceklere zararlı maddeler katması da haramdır ve kul hakkıdır.

“… Kim, bir cana veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya karşılık olmaksızın (haksız yere) bir cana kıyarsa bütün insanları öldürmüş gibi olur. Her kim bir canı kurtarırsa bütün insanları kurtarmış gibi olur…”

Mâide suresi, 32. ayet.

- İnsanların canları gibi mal ve mülkleri de dokunulmazdır.
- Hırsızlık yaparak veya gasp ederek insanların malını çalmak büyük günahtır.

- Haksız olduğunu bile bile, yalan ifadeyle, yalancı şahitlik yaparak veya sahte belgelerle bir kimsenin malını elinden almak da kul hakkıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"... Müslüman, elinden ve dilinden insanlara zarar gelmeyendir..."

Ahmed İbn Hanbel, Müsned, VI, 22.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İnsanların özel hayatlarına saygı göstermemek, onların ayıplarını, kusurlarını araştırmak da Müslümana yakışmaz.

"Zandan sakının! Zira zan, yalanın ta kendisidir. Birbirinizin sözlerine kulak kabartmayın. Birbirinizin özel hâllerini araştırmayın. Birbirinizle üstünlük yarışı içine girmeyin. Birbirinize haset etmeyin. Birbirinize kin beslemeyin. Birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah'ın kulları! Kardeş olun."

Müslim, Birr, 28.

Müslüman, insanın saygınlığına zarar veren her davranışın kul hakkı olduğu bilinciyle daima iyiliği tercih eder.

“Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Birbirinizi karalamayın, birbirinizi (kötü) lakaplarla çağırmayın…”

Hucûrât suresi, 11. ayet.

- Bir toplumda kul haklarına özen gösterilmediğinde insanlar kendilerini değersiz hissederler.
- Sevgi, saygı ve güvenin ortadan kalktığı yerlerde toplumsal birlik ve bütünlük sağlanamaz.

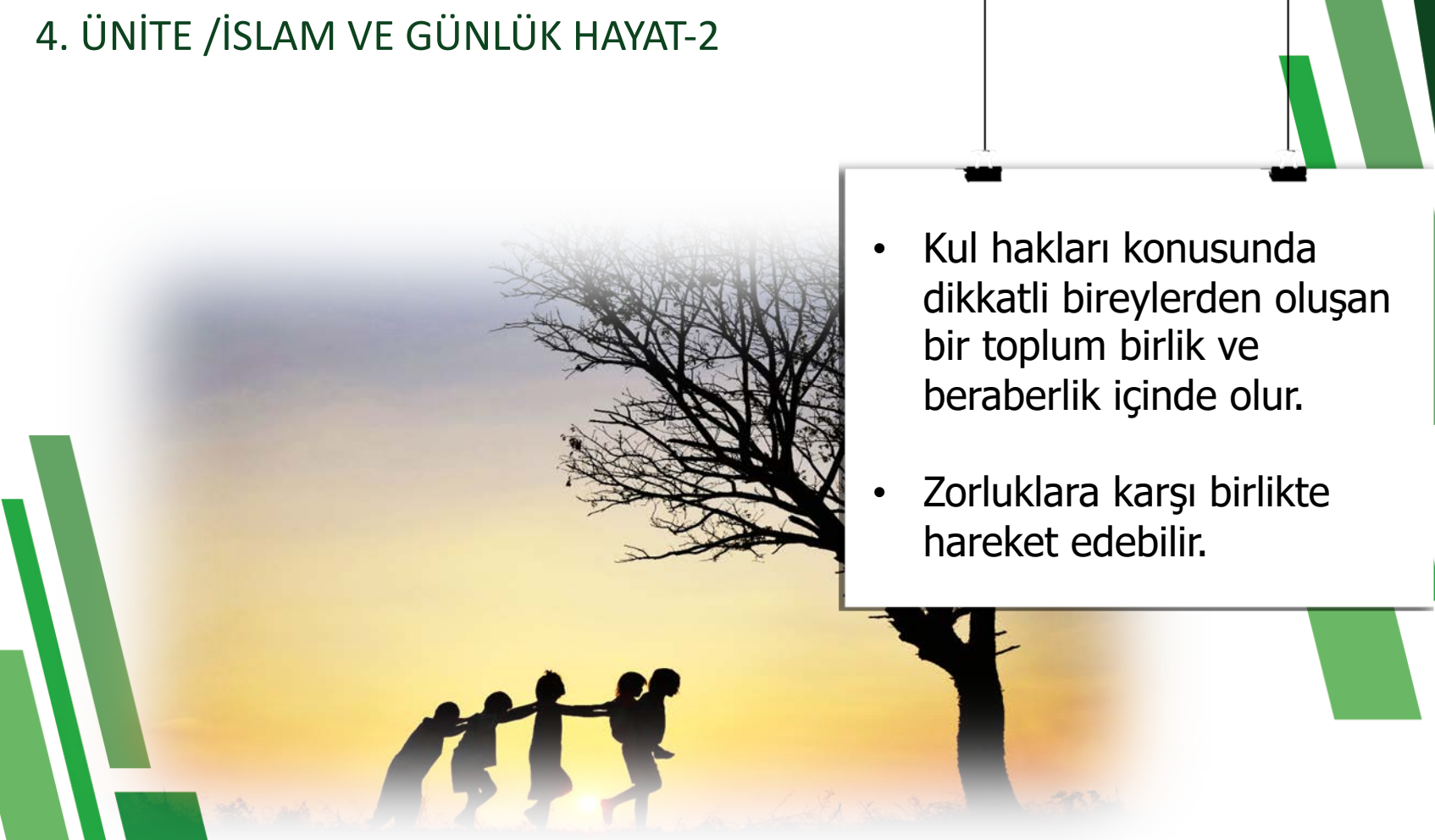

- Kul hakları konusunda dikkatli bireylerden oluşan bir toplum birlik ve beraberlik içinde olur.
- Zorluklara karşı birlikte hareket edebilir.

- Bizler de bulunduğumuz yerlerde kul haklarına özen göstererek üzerimize düşen sorumluluğumuzu yerine getirmeliyiz.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Çevremizde Bulunan Varlıkların Haklarını Gözetmek

- Sevgili Peygamberimiz, canlı cansız bütün varlıklara sevgiyle bakmıştır.
- Hayvanlara, bitkilere, doğaya değer vermiş ve bunu söz ve davranışlarıyla da göstermiştir.

"Hiçbir kişi yoktur ki bir serçeyi yahut ondan daha büyük bir canlıyı haksız yere öldürsün de Yüce Allah ona bunun hesabını sormasın!"

Nesâî, Sayd, 34.

- Peygamberimiz sebepsiz yere zararsız hayvanların öldürülmesini yasakladığı gibi onlara eziyet etmeyi ve eğlence maksatlı yapılan hayvan dövüşlerini de yasaklamıştır.

Hayvanlar ve bitkiler insanlara sağladıkları pek çok faydanın yanı sıra doğaya kattıkları güzelliklerle de sevgiyi hak etmektedirler.

- Müslüman çevresinde bulunan tüm canlılara değer verir.
- Gereksiz yere hiçbir canlıya zarar vermez.
- Onların da kendisi gibi can taşıdığını unutmaz.
- Doğayı kirletmez ve doğanın dengesini bozacak davranışlardan uzak durur.
- Bütün mahlûkata Allah'ın kulları gözüyle bakar ve onların kul haklarını çiğnemez.

5. Esmâ-i Hüsnâ'yı Tanıyorum

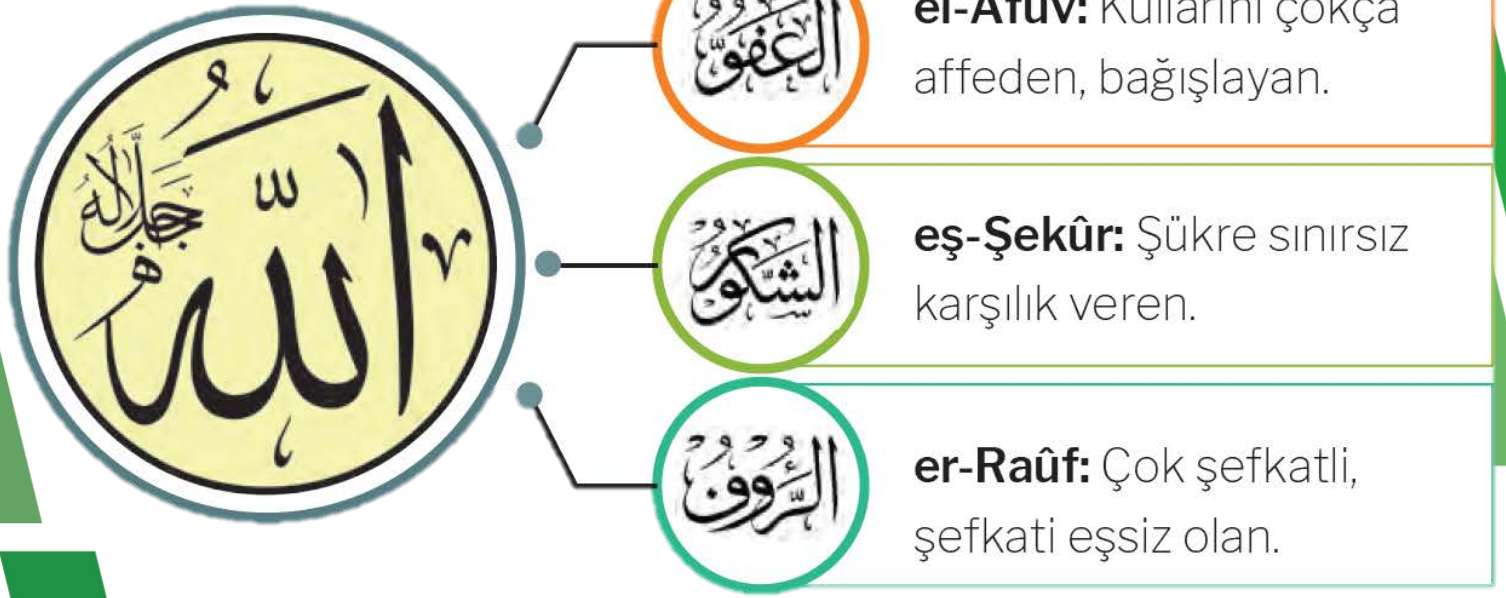

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dogm.eba.gov.tr/

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

El-Afüv

- **Afüv**; affeden, bağışlayan, acıyan demektir.
- Allah, tövbe edip işlediği günahlardan pişmanlık duyan ve hatasından vazgeçenlerin günahlarını affeder; affetmek Onun merhametinin gereğidir.

• Günahlar ne kadar büyük olursa olsun tövbe kapısı açıktır.

Ancak Allah kendisine şirk koşarak huzuruna gelen kimseyi bağışlamaz.

“De ki: ‘Ey kendilerine kötülük edip aşırı giden kullarım! Allah’ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin. Doğrusu Allah günahların hepsini bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, merhametlidir.”

Zümer suresi 53. ayet.

Peygamberimiz Müslümanlara "Allah'ım! Sen affedensin, affı seversin, beni de affet." diyerek dua etmelerini tavsiye etmiştir.

- Bizler de insanlara karşı merhametli olmalı ve hatasını anlayarak özür dileyenleri affetmeliyiz.
- Affetmenin Yüce Rabbimizin de sevdiği güzel bir davranış olduğunu hiç unutmamalıyız.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Eş-Şekûr

- Yapılan iyilikleri çok büyük sevap vererek ödüllendiren, kendisine karşı yapılan ibadetleri karşılıksız bırakmayan anlamına gelmektedir.

- Yüce Allah kendisine şükreden kullarını çok sever ve bundan dolayı onlara verdiği nimetleri arttırır.

- Daima şükür bilinci ile yaşayan Müslümanlara Allah, Şekûr ismiyle muamele eder.

- Kul her zaman sabır ve gayretle Rabbine sığınır.
- Çünkü Allah kendisine inanan, güvenen ve şükreden kullarını hiçbir zaman unutmaz.

- Başımıza gelen kötü olayların bizi isyana sürüklemesine izin vermemeli, Yüce Allah'ın üzerimizdeki sayısız nimetlerini hatırlayarak hâlimize şükretmeliyiz.

Er-Raûf

- **Raûf**, "Yarattığı varlıklara karşılıksız ikramda bulunan, cömert davranan, iyilik edip şefkat gösteren, tehlikelerden koruyan ve yardım eden." demektir.

Yüce Rabbimiz Raûf isminin bir gereği olarak

- Tövbe kapısını açık bırakarak bizlere olan şefkatini gösterir.
- Günahlarımızı örter ve örttüğü günahların pek çoğunu affeder.
- Dünya ve ahiret hakkında yol gösterir.
- Peygamberler göndererek kullarını yalnız bırakmaz.
- Kullarına sayısız nimetler verir.

- Kur'an-ı Kerim'de Peygamber Efendimizin biz ümmetine çok düşkün olduğu anlatılırken de **raûf** kavramı kullanılır.

- Müslümanlar da Allah ve Resulü'nü canlarından çok severler.
- Müslümanların tarih boyunca sergilediği erdemli davranışlarının arkasında hep bu sevgi bağı yatmaktadır.

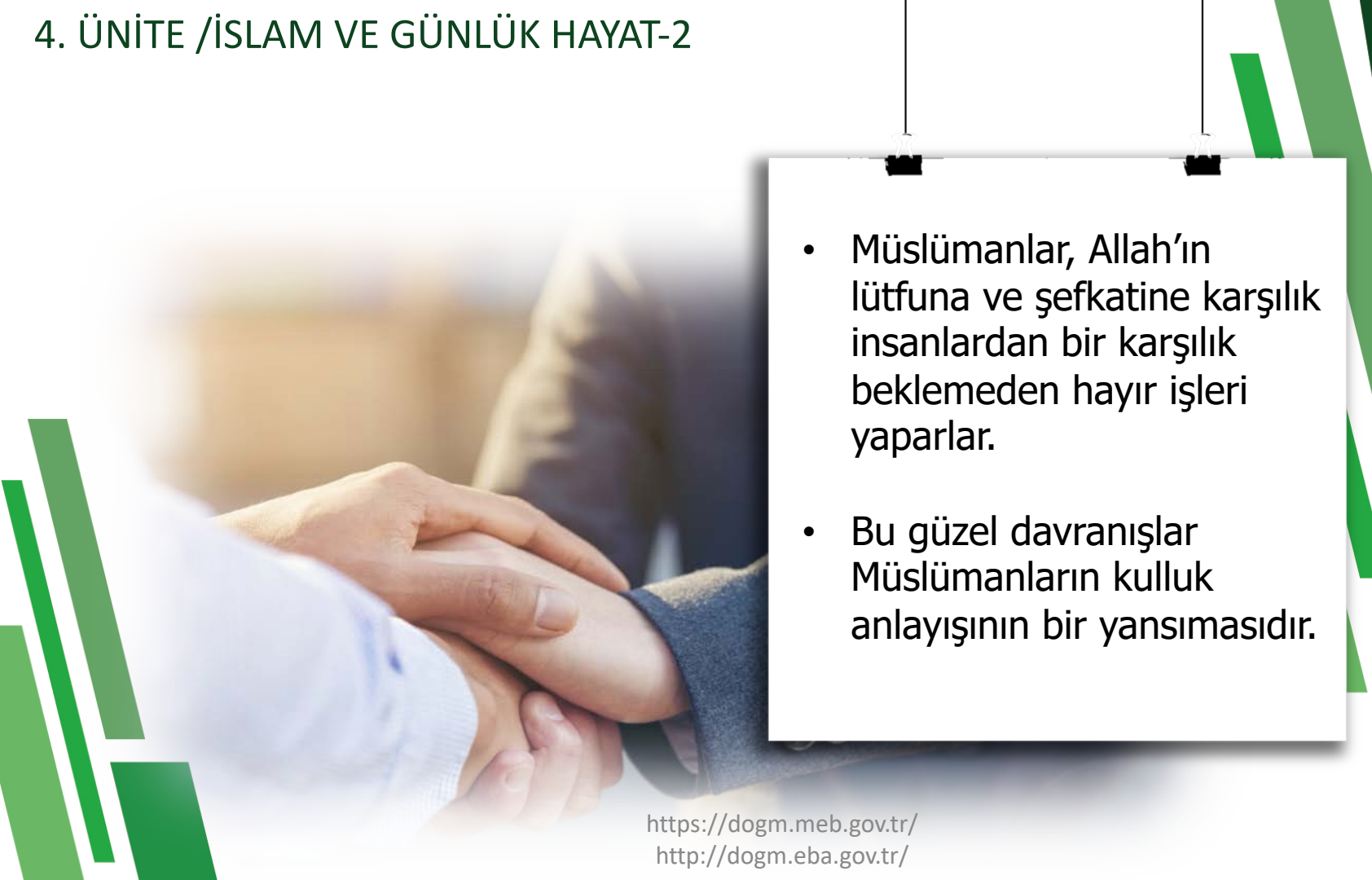

- Müslümanlar, Allah'ın lütfuna ve şefkatine karşılık insanlardan bir karşılık beklemeden hayır işleri yaparlar.
- Bu güzel davranışlar Müslümanların kulluk anlayışının bir yansımasıdır.

Ünitemizi Değerlendirelim

1. Edep ve hayâ kavramlarını kısaca açıklayınız.
2. Salavat duasının anlamını açıklayınız?
3. Hangi davranışlar kul hakkı kapsamına girmektedir. Açıklayınız?
4. Yüce Allah'ın güzel isimlerinden el-Afüv, eş-Şekûr, er-Raûf isimlerinin anlamlarını kısaca açıklayınız.

Cevaplayalım

" Kendisinden utanılmaya en layık olan Yüce Allah'tır."
(Tirmizî, Edeb, 22.)

1. Bu hadise göre kulun Yüce Allah'tan hayâ etmesi aşağıdaki davranışlardan hangisini yapmasına engel olur?

A) Nimetlerin şükrünü bilmesine
B) İbadetlerini özenle yapmasına
C) Zorda kalanlara yardım etmesine
D) Kul hakkına girmesine

"İnsanlardan kimileri vardır ki, Allah'tan başka bazı varlıkları Allah'a denk ilahlar sayar da bunları Allah'ı sever gibi severler. İman edenler ise en çok Allah'ı severler..."
(Bakara suresi, 165. ayet.)

2. Bu ayette müminlerin özelliklerinden hangisi vurgulanmıştır?

A) Allah'ın emir ve yasaklarına uymaları
B) Yalnızca Allah'ı dost edinmeleri
C) Günahlarından dolayı af dilemeleri
D) Verilen nimetler için şükretmeleri

3. Aşağıdakilerden hangisi Peygamberimize olan saygımızın göstergelerinden biri olamaz?

A) İsmi anıldığında salavat getirmek
B) Sözlerini okuyup anlamaya çalışmak
C) Kabri başında ağıt yakmak
D) Tavsiyelerini dikkatle gerçekleştirmek

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Aşağıdakilerden hangisi kul hakkı olarak <u>değerlendirilemez</u>?

A) Haksız yere bir cana kıymak
B) Zararlı yiyecek ve içecek satmak
C) Yalan şahitlik yapmak
D) Borç para almak

- Yarattığı varlıklara karşılıksız ikramda bulunan, cömert davranan, iyilik edip şefkat gösteren, tehlikelerden koruyan ve yardım eden anlamına gelmektedir.
- Kur'an-ı Kerim'de Peygamber Efendimizin biz ümmetine çok düşkün olduğu anlatılırken de bu isim kullanılmıştır.

5. Hakkında bilgiler verilen Yüce Allah'ın güzel ismi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Er- Raûf
B) Eş -Şekûr
C) El- Afüv
D) El -Mucîb

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hazırlayanlar
Kübra UZUN,
Hatice Büşra PAKSOY,
Furkan ÖZÜDOĞRU

Redaksiyon
Suna AKKURT

Tasarım
Hanife KOYUTÜRK

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

https://dogm.meb.gov.tr/
http://dogm.eba.gov.tr/